

רון גזית, רוטנברג ושות'
משרד עורכי-דין

החוק לטיפול סביבתי בציון חשמלי ואלקטרוני, תשע"ב-2012

חיים ישר, עו"ד

מהן מטרות החוק?

- × לקבוע הסדרים לטיפול סביבתי בציד חשמלי ואלקטרוני;
- × לעודד שימוש חוזר בציד חשמלי ואלקטרוני;
- × לצמצם את כמות הפסולת שנוצרת מציד חשמלי ואלקטרוני;
- × להקטין את ההשפעות הסביבתיות והבריאותיות השליליות של ציד חשמלי ואלקטרוני.

הגדרות – "ציוד חשמלי ואלקטרוני", "סוללות"

× **"ציוד חשמלי ואלקטרוני"** - מוצר, ציוד או מכשיר המיועד לפעול באמצעות זרם חשמלי או שדה אלקטרומגנטי, וכן ציוד לייצור, להולכה או למדידה של זרם או שדה כאמור, ובלבד שהם מיועדים לשימוש במתח חשמלי שאינו עולה על 1,000 וולט בזרם חילופין או 1,500 וולט בזרם ישר, למעט ציוד המתוכנן ומיועד להתקנה כחלק מציוד אחר שחוק זה לא חל עליו, ושיכול למלא את תפקידו המתוכנן רק כחלק מהציוד האחר כאמור; לעניין זה יראו ציוד או מכשיר המנוי בתוספת הראשונה, כציוד חשמלי ואלקטרוני;

+ הערה – הרשימה בתוספת הראשונה אינה רשימה סגורה.

× **"סוללה או מצבר"** - מקור של אנרגיה חשמלית הנוצרת מהתמרה ישירה של אנרגיה כימית, המורכב מתא סוללה ראשי אחד או יותר שאינו ניתן למעינה, או מתא סוללה משני אחד או יותר הניתן למעינה;

× **סייג לתחולה** – סעיף 63 (א) לחוק מפרט פריטים (וחלקי חילוף שלהם) שהחוק לא יחול עליהם ובין היתר נורות להט, ציוד תעשייתי קבוע גדול, רכב מנועי, סוללה ומצבר לרכב מנועי.

דוגמאות למוצרים עליהם חל החוק

- × מכשירי חימום וקירור – מקררים, מקפיאים, מזגנים;
- × מסכים וצגים – טלוויזיות, מסגרות דיגיטליות;
- × מנורות – פלורסנט, מנורות "קסנון", מנורות המכילות גז נתרן ומנורות LED;
- × מכשירי חשמל "גדולים" – מכונות כביסה, מכשירי מיקרוגל, פלטות חשמליות;
- × מכשירי חשמל "בינוניים" – מצנמים, שעונים, מכונות גילוח, מצלמות, נגני מוסיקה, מאווררים, מזהצים, צעצועים אלקטרוניים;
- × ציוד תקשורת – מחשבים אישיים, מדפסות, מחשבוניס, סלולריים, טלפונים.

על מי לא יחול החוק?

- ✕ יצרן או יבואן בהיקף מוגבל – חובות היצרנים והיבואנים לא יחולו על יצרן או יבואן שמשקל הציווד שמכר בשנה אינו עולה על שיעור שקבע הער לעניין זה, באישור ועדת הכלכלה.
- + יצרן או יבואן בהיקף מוגבל ידווח למנהל דיווח שנתי, המאושר על ידי רו"ח.
- + תחילתו של החוק כפופה להתקנת תקנות כאמור.

"שחקנים" מרכזיים ביישום החוק

עיקרי החוק – חובות היצרנים והיבואנים

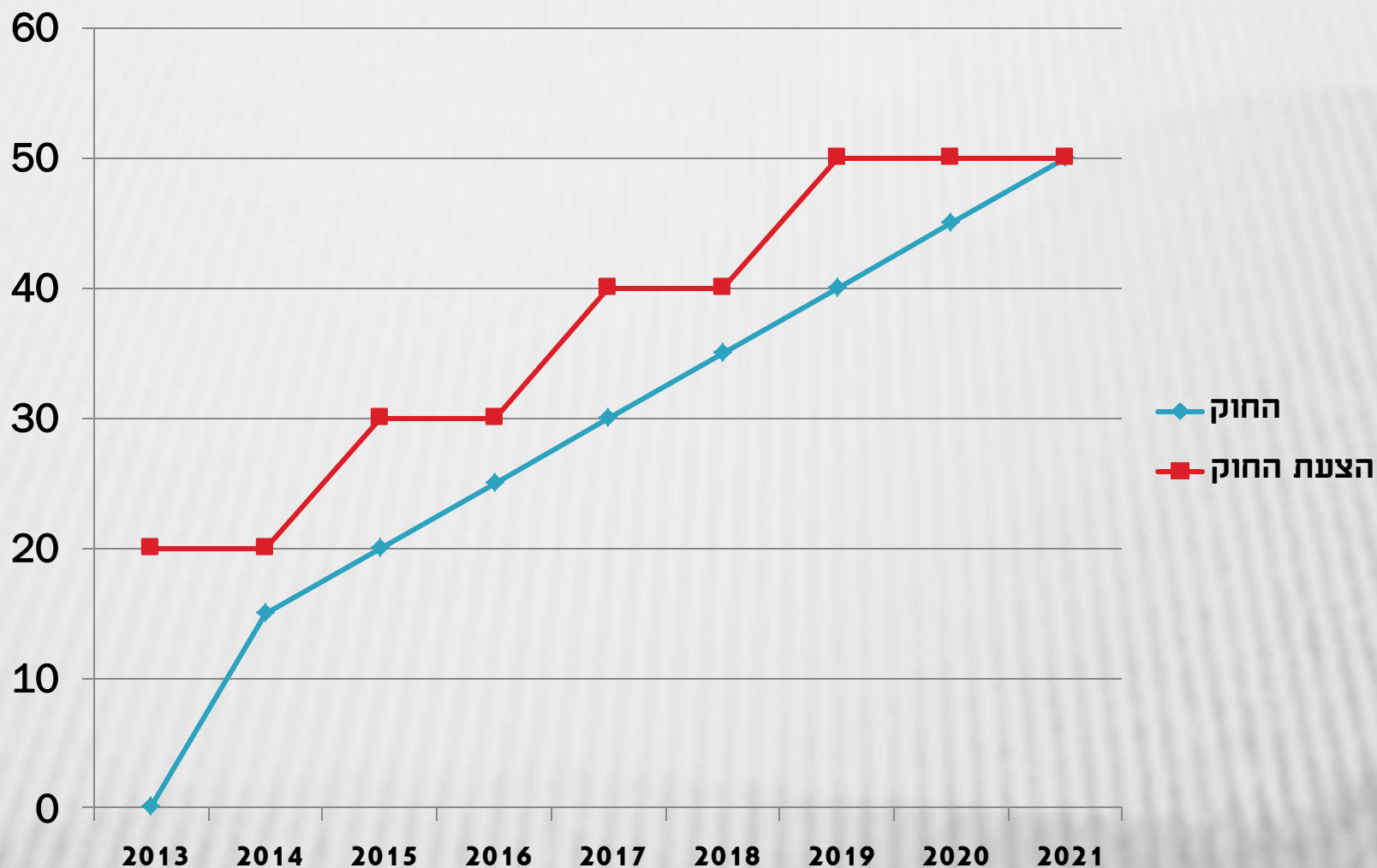
חובות יצרנים ויבואנים

יעדי המיחזור

שנה	יעד מיחזור בחוק	יעד מיחזור בהצעת החוק
2013	—	20%
2014	15%	
2015	20%	30%
2016	25%	
2017	30%	40%
2018	35%	
2019	40%	50%
2020	45%	
2021	50%	

* לאחר הפחתה של שימוש חוזר

חובות יצרנים ויבואנים – יעדי המיחזור

כיצד נמדדים יעדי המיחזור?

$$\text{המיחזור \%} = \frac{\text{משקל שמוחזר בפועל} \times \text{משקל שדווח ע"י היצרנים והיבואנים}}{\text{משקל שדווח ע"י היצרנים והיבואנים}}$$

שנה	יעדי המיחזור
2013	–
2014	15%
2015	20%
2016	25%
2017	30%
2018	35%
2019	40%
2020	45%
2021	50%

אי עמידה ביעדי המיחזור =
עיצומים כספיים וקנסות פליליים

חובות יצרנים ויבואנים – חובת דיווח

✕ יצרן ויבואן ידווחו למנהל דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי:

+ **פריטי הציוד שנמכרו** – לרבות מספר הפריטים, סוג, משקל וקבוצות הסיווג שאליהם הם שייכים;

+ **משקל הפסולת שאספו בעצמם או באמצעות אחר** – לרבות פרטי האחראים לפינוי פסולת או משווקים מהם נאספו.

+ **מספר פריטי הציוד שנעשה בהם שימוש חוזר** – לרבות פרטים מלאים למי הועברו הפריטים;

+ **משקל הפסולת שמחזרו בעצמם** – לרבות פירוט אופן המיחזור או ההשבה וכן פרטי מתקן המיחזור אליו הועברה הפסולת;

+ **משקל הפסולת שייצאו מחוץ למדינה** – לרבות המדינה אליה יוצאה הפסולת וסוג התהליך שנעשה בה;

+ **הוראות לטיפול סביבתי שהכינו לגבי כל פריט ופריט.**

חובות יצרנים ויבואנים – הוראות לטיפול סביבתי

✖ יצרן ויבואן יכינו ויפרסמו הוראות לטיפול סביבתי ולהכנה לשימוש חוזר בציוד, לכל דגם של ציוד שהם מוכרים, בתוך שנה ממועד המכירה הראשונה של כל דגם.

✖ מהן הוראות לטיפול סביבתי? מידע בכתב על רכיבים וחומרים בציוד, לרבות קיומם ומיקומם של חומרים מסוכנים בציוד, וכן הוראות בדבר אופן הביצוע של הכנה לשימוש חוזר וטיפול בפסולת, בדרך שהיא בטיחותית ומונעת נזק לסביבה.

חובות יצרנים ויבואנים

התקשרות גם גוף מוכר ומימון כל עלויותיו

✕ על כל יצרן ויבואן להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף יישום מוכר.

✕ היצרנים והיבואנים יהיו אחראים למימון כל עלויות גוף היישום המוכר שעמו התקשרו, **בתנאים שוויוניים**, ובהתחשב, בין השאר, בחלקם מתוך סך הציווד שיוצר או יובא בידי כלל היצרנים והיבואנים שהתקשרו עם הגוף המוכר.

חובות יצרנים ויבואנים

פטור מחובת ההתקשרות

✕ המשרד להגנת הסביבה רשאי לפטור יצרן או יבואן מחובת ההתקשרות, אם שוכנע כי ביכולתו לקיים את חובותיו, שלא באמצעות הגוף המוכר.

✕ מתן פטור מחובת התקשרות, לגבי ציוד מהמגזר הביתי, ייעשה אך ורק **בנסיבות חריגות** ומנימוקים מיוחדים שיירשמו.

חובות יצרנים ויבואנים – סנקציות

עבירה/הפרה	עיצום כספי	עבירה פלילית
אי עמידה ביעדי המחזור	2014-2015: 2,000 ₪ בשל כל טונה פסולת שלא בוצע לגביה מיחזור	שנת מאסר או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין
	2016: 2,500 ₪ בשל כל טונה פסולת שלא בוצע לגביה מיחזור	
	2017: 3,000 ₪ בשל כל טונה פסולת שלא בוצע לגביה מיחזור	
הפרת חובת הדיווח	150,000 ₪ (תאגיד)	שישה חודשי מאסר או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין
אי התקשרות עם גוף מוכר	150,000 ₪ (תאגיד)	שישה חודשי מאסר או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין

עיקרי החוק – חובות "המשווקים"

חובת המשווקים – חובה לקבל פסולת ציוד

× משווק יאפשר לקונה למסור לו, במועד המכירה או במועד האספקה, פסולת ציוד שמקורה בציוד דומה, והיא בכמות או במשקל הדומים למוצר הנמכר, ולא ידרוש ממנו תשלום או תמורה אחרת על כך.

× משווק יציג במקום עסקו, במקום הנראה לעין ובאותיות קריאות וברורות, את אפשרות ההחזרה של פסולת ציוד בלא תשלום.

חובת המשווקים – חובה לקבל פסולת ציוד

ציוד חשמלי ואלקטרוני המתאים לשימוש ביתי	סוללות ומצברים ניידים
“One for One”	“Collection”
יאפשר לקונה למסור לו במועד המכירה <u>או</u> מועד האספקה פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני דומה בכמות ומשקל דומים, בלא תשלום או תמורה אחרת.	משווק יאפשר לכל יחיד להשליך למכל האצירה שיתקין בחנותו פסולת סוללות ומצברים ניידים, בלא תשלום או תמורה אחרת.
	

חובות המשווקים – חובת רישום

× משווק ינהל **רישום מלא ומפורט** של פסולת שהתקבלה אצלו ושפונתה, לפי משקל, קבוצות סיווג וסוגים.

× המשרד להגנת הסביבה רשאי **לעיין ברישום** ולדרוש ממשווק להמציא לו כל מידע הנוגע לרישום.

חובות המשווקים – התקשרות גם גוף מוכר

✘ לצורך פינוי פסולת הציוד שברשותו יתקשר משווק עם גוף יישום מוכר.

✘ משווק יעביר את פסולת הציוד לגוף המוכר ללא תשלום או דרישת תמורה אחרת מעבר למימון הפינוי.

חובות המשווקים – סנקציות

עבירה/הפרה	עיצום כספי	עבירה פלילית
הפרת החובה לקבל ציוד	150,000 ₪ (תאגיד)	<u>שנת מאסר או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין</u>
אי התקשרות עם גוף מוכר	150,000 ₪ (תאגיד)	<u>שישה חודשי מאסר או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין</u> הערה: הסנקציות אושרו בוועדה והושמטו בשוגג מהנוסח הסופי

עיקרי החוק – חובות "הגוף המוכר"

**לבצע את כל
הפעולות
הנדרשות
לקיום חובות
היצרנים
והיבואנים**

מיהו "הגוף המוכר"?

✕ **המנהל רשאי להכיר בחברה כגוף יישום מוכר, אם מתקיימים בה בין היתר אלה:**

- + היא **חברה** כהגדרתה בחוק החברות.
- + מטרתה היחידה היא **קיום חובות יצרנים ויבואנים** על פי החוק.
- + היא **חברה לתועלת הציבור** או אם הוקמה **למטרות רווח** – תקנונה מגביל את האפשרות לחלק רווחים אם לא עמדה ביעדי המחזור או אם אסיפת היצרנים והיבואנים לא אישרה חלוקה.
- + הציגה **תכנית עסקית** ולפיה בסמוך למועד ההכרה היא תיתן שירותים ליצרנים וליבואנים שמשקל הציווד שהם מוכרים יהיה בהיקף מספק להנחת דעתו של המנהל.
- + היא בעלת **הון עצמי** מספיק.

✕ **ההוראות בחוק הקשורות בהקמת הגוף המוכר תחילתן בינואר 2013.**

חובות הגוף המוכר

✕ לבצע את כל הפעולות הנדרשות לקיום חובות היצרנים והיבואנים.

+ יפנה פסולת ציוד מכל רשות מקומית שהתקשר עמה **ויממן עלויות הפרדה ואיסוף** של פסולת מתחומו של כל אחראי שהתקשר עמו, ובלבד שעלויות ההפרדה והאיסוף לא יעלו על **עלויות סבירות בנסיבות העניין**;

+ יפנה פסולת ציוד מכל משווק שהתקשר עמו **ויממן עלויות אחסון, איסוף מקונים ופינוי פסולת** של משווקים הנובעות מחובות המשווקים, ובלבד שעלויות אלה לא יעלו על **עלויות סבירות, בנסיבות העניין**;

+ יבצע מיון, שימוש חוזר, הכנה לשימוש חוזר או טיפול המונע פגיעה בסביבה.

+ פעולות הסברה לציבור הרחב

עיקרי החוק – חובות הרשויות המקומיות

✕ רשות מקומית תפריד ותאסוף פסולת אלקטרונית:

+ הקמה של מוקדי איסוף;

+ איסוף מכשירי חשמל גדולים שתושבים הוציאו מבתיהם;

+ איסוף פסולת ציוד אלקטרוני על פי קריאה בתיאום מראש (בתשלום).

✕ הקמה והפעלה של מוקדי איסוף ומרכזי איסוף;

✕ חובת התקשרות עם גוף מוכר;

✕ הסברה לציבור.

הישגים מרכזיים בחקיקת החוק

- × **מועד כניסת החוק לתוקף** – 1 בינואר 2014 בכפוף להתקנת תקנות
 - + בנושאים יצרניים ויבואנים של ציוד בהיקף מוגבל;
 - + קביעת גודל מזערי לעסק שחלה עליו חובת קבלת פסולת.
- × **פריסת יעדי המיחזור** – הגעה ליעד 50% בשנת 2021 (במקום בשנת 2019).
- × קשר ישיר בין חובות הרשויות המקומיות לעמידה ביעדי המיחזור.
- × חובת ההתקשרות של המשווקים עם הגוף המוכר
- × אי הגבלה על ייצוא פסולת אלקטרונית.
- × הגדרה ברורה של עלויות ההפרדה והאיסוף מול הרשות המקומית.
 - + חלק מהעלויות יחושבו לפי טון פסולת שתועבר לגוף המוכר;
 - + העלויות אינן כוללות את הקרקע (נדל"ן) של מרכזי המיחזור.
- × פיקוח על דמי הטיפול המשולמים לגוף המוכר באמצעות אסיפת היצרנים והיבואנים.

תודה על ההקשבה